

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Program finansira
Evropska unija

EU e change4

*Znanje i praksa
- stimulans lokalnog razvoja*

PROGRAM EXCHANGE

Stalna konferencija gradova i opština - Savez gradova i opština Srbije (SKGO) u svom radu podržava reforme sistema lokalne samouprave (LS) kroz čitav niz aktivnosti koje doprinose procesu decentralizacije, izgradnji kapaciteta jedinica lokalne samouprave i unapređenju pružanja usluga građanima i privredi. Većina ovih napora zasniva se na aktivnoj saradnji i učešću Evropske unije.

U periodu od 2004. do 2013. godine realizovane su tri faze Exchange programa koje je finansirala Evropska unija.

EXCHANGE 1

oktobar 2004. - decembar 2007.

Opšti cilj programa bio je pružanje podrške naporima Srbije u oblasti evropskih integracija putem jačanja kapaciteta lokalnih samouprava u skladu sa standardima EU. Svrha programa bila je da podstakne inovativnost i unapredi kapacitete gradova i opština u Srbiji kroz projektnu saradnju srpskih lokalnih samouprava i partnerskih opština iz zemalja EU, a kroz razmenu znanja i upoznavanje sa najboljom praksom koja se primenjuje u lokalnim samoupravama u Evropskoj uniji. Program Exchange razvila je SKGO u saradnji sa VNG International, Agencijom za međunarodnu saradnju Asocijacije holandskih opština. Ukupna vrednost programa iznosila je 5.330.000 evra. Ukupan budžet fonda za opštinske projekte bio je 3.300.000 evra, dok je iznos od 600.000 evra bio namenjen za obuke predstavnika gradova/opština u Srbiji.

Tokom sprovođenja programa realizovano je 49 opštinskih projekata u okviru kojih je u 19 gradova i opština unapređen sistem direktnog pružanja usluga građanima kroz uspostavljanje uslužnih / info centara; 5 JLS je uvelo sistem primarne selekcije otpada, a još 6 je unapredilo rad JKP u ovoj oblasti; uspostavljena su 3 GIS sistema; u 7 JLS poboljšani su uslovi za ruralni razvoj, razvoj MSP i lokalni turizam; uspostavljena su dva centra za pružanje socijalnih usluga i Kancelarija za mlade i unapređeno je opšte funkcionisanje administracije u 6 LS. Takođe, uspostavljena je saradnja naših gradova/opština sa 31 lokalnom samoupravom iz

EU, od kojih je 25 potpisalo ugovore o trajnoj saradnji. Preko 130 LS je imalo priliku da unapredi znanje zaposlenih u 10 tematskih oblasti.

EXCHANGE 2

februar 2008. – mart 2010.

Cilj programa EXCHANGE 2 bio je obezbeđivanje podrške u podizanju kapaciteta SKGO i odabranih lokalnih samouprava u definisanju njihovih uloga i nadležnosti u skladu sa standardima Evropske unije, a u cilju obezbeđivanja preduslova za brži tempo reformi neophodnih za integraciju u evropske tokove.

Program EXCHANGE 2 se sastojao iz dve komponente: 1) Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština, i 2) Zajednička podrška lokalnim samoupravama u Srbiji, a ukupna vrednost programa iznosila je 4.500.000 evra.

Program je doprineo unapređenju svakodnevnog rada SKGO, ojačana je funkcija zastupanja interesa lokalnih samouprava (LS), kao i saradnja i približavanje nacionalnog zakonodavstva standardima EU, i kroz analizu zakonodavnog okvira i izradu 6 sektorskih analiza pripremljena osnova za izradu Strategije zastupanja SKGO. Takođe, pripremljena je i prva analiza i priručnik za uvođenje programskog budžetiranja. U oblasti standardizacije planiranja, izrađen je i pilotiran SLOR metodološki okvir koji je u međuvremenu postao standard planiranja na lokalnom nivou.

EXCHANGE 3

mart 2010. – april 2013.

Cilj programa Exchange 3 bio je da doprinese jačanju kapaciteta jedinica lokalne samouprave u Srbiji za dalje učešće u procesu decentralizacije u skladu sa standardima Evropske unije.

Ukupna vrednost programa iznosila je 13.000.000 evra, od čega je fond za opštinske projekte iznosio 11.000.000 evra, dok je 2.000.000 evra bilo obezbeđeno za realizaciju pet komponenti programa.

EU EXCHANGE 4

maj 2013. – maj 2015.

Program predstavlja nastavak aktivnosti započelih u okviru prethodnih faza Exchange programa i usmeren je na uvođenje evropskih modela funkcionisanja u rad lokalnih samouprava u Srbiji.

Opšti cilj programa EU Exchange 4 je da doprinese procesu strateških promena na lokalnom nivou, kroz unapređenje administrativnih kapaciteta i efikasnosti pružanja usluga u jedinicama lokalne samouprave u Srbiji, a u skladu sa principima reforme javne uprave, relevantnim nacionalnim sektorskim politikama i praksom EU.

EU Exchange 4 program je projektne aktivnosti usmerio na jačanje jedinica lokalne samouprave u oblastima opštinskog planiranja, finansija i pružanja usluga. Specifični ciljevi programa podeljeni su na tri komponente:

- **Komponenta 1:** Podrška sprovođenju relevantnih nacionalnih prioriteta lokalnih samouprava kroz povezivanje sektorskih strategija i akcionih planova i razvoj specifičnih opštinskih infrastrukturnih projekata.

Tokom sprovođenja programa realizovano je 67 opštinskih projekata u okviru kojih su u 32 JLS razvijeni uslovi za brži lokalni ekonomski razvoj i privlačenje investicija kroz uspostavljanje i podršku radu kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj, podršku razvoju turizma, ruralnom razvoju, razvoju prostornih i urbanističkih planova i razvoju geografskih informacionih sistema. Unapređen je kvalitet rada uvođenjem novih opštinskih, socijalnih i komunalnih usluga za građane u 29 JLS. Unapređena je zaštita životne sredine u šest JLS kroz primarnu separaciju otpada i uvođenje sistema za upravljanje energetskom efikasnošću. Izradom strategija lokalnog održivog razvoja (SLOR) unapređeni su kapaciteti za planiranje, dobru upravu i koordinaciju u 15 LS i uspostavljena je baza lokalnih strateških dokumenata na in-

- **Komponenta 2:** Podrška fiskalnoj decentralizaciji kroz olakšavanje primene novih finansijskih propisa u oblasti programskog budžetiranja, lokalnih poreskih administracija i alternativnih izvora finansiranja.

- **Komponenta 3:** Podrška sprovođenju prioriteta nacionalnih mera u oblastima ekonomskog razvoja, socijalnih usluga i zaštite životne sredine na lokalnom nivou, kroz projekte u okviru grant šeme.

Ukupna vrednost programa iznosi 5,8 miliona evra. Od toga, 4,5 miliona evra opredeljeno je za gradske/opštinske projekte dok je 1,3 miliona namenjeno za realizaciju tri komponente programa.

Korisnici programa su gradovi i opštine u Srbiji i njihovi građani kao korisnici poboljšanih usluga svojih lokalnih samouprava, resorna ministarstva, nacionalne i regionalne institucije. Preko 80 gradova i opština biće direktno podržano kroz Program.

ternet prezentaciji SKGO. Lokalne vlasti i resorna ministarstva prepoznali su SLAP IS kao instrument za podršku programiranju i planiranju međunarodne pomoći, EU fondova i budžetskih sredstava za razvoj komunalne infrastrukture, a razvijena je i mreža SLAP koordinatora. Unapređen je proces finansijskog menadžmenta uvođenjem municipalnih obveznica i postavljene osnove u oblasti izrade programskog budžeta za JLS u Srbiji. Ojačan je dijalog centralnog i lokalnog nivoa vlasti kroz učešće u radu Komisije za finansiranje lokalne samouprave. Unapređenje rada LS je podržano i kroz organizaciju 27 obuka i sprovođenje 11 paketa (ekspertske) podrške u oblastima urbanizma, upravljanja imovinom, pružanja usluga, lokalnog ekonomskog razvoja, itd.

KOMPONENTA 1 PODRŠKA OPŠTINSKOM PLANIRANJU I SLAP IS

Strateško planiranje - Lokalni / regionalni planovi upravljanja otpadom

Ivanjica	Niš	Negotin
----------	-----	---------

Strateško planiranje - Planovi za izradu lokalnih programa zaštite životne sredine

Kruševac	Novi Sad	Novi Bečej
----------	----------	------------

Strateško planiranje - Lokalni energetske planovi

Čuprija	Paraćin	Pirot
Nova Varoš		

Strateško planiranje - Akciono planiranje

Rača	Čoka	Lučani
Krupanj	Žagubica	Bačka Topola
Bogatić	Bela Palanka	
Leskovac	Trstenik	

SKGO ima dugogodišnje iskustvo u pružanju podrške JLS u oblasti strateškog planiranja. U konsultacijama sa relevantnim ministarstvima Republike Srbije i ostalim nacionalnim i međunarodnim partnerima, razvijen je metodološki okvir za izradu krovnih strateških planova - Strategija lokalnog održivog razvoja (SLOR), kao podrška procesu standardizacije lokalnih procesa planiranja. Ova metodologija je testirana u gradovima i opštinama u okviru različitih faza programa Exchange. Od 2007. godine SKGO sprovodi redovno godišnje mapiranje lokalnih strateških dokumenata i ažurira interaktivnu bazu podataka na sajtu SKGO koja sadrži informacije o opštinskim strateškim dokumentima, a koju sada u značajnoj meri koristi veliki broj partnera. SKGO upravlja i Informacionim sistemom SLAP – prvom i jedinstvenom onlajn bazom podataka opštinskih infrastrukturnih projekata koja pruža podršku LS u operativnom strateškom planiranju.

Cilj komponente 1 je da podrži sprovođenje nacionalnih prioriteta putem njihovog povezivanja sa sektorskim strategijama i akcionim

Primljene prijave za podršku u strateškom planiranju

Prijave koje nisu preporučene za podršku u izradi programa zaštite životne sredine	19
Prijave koje nisu preporučene za podršku u izradi energetske planova	20
Prijave preporučene za podršku u izradi energetske planova	4
Prijave preporučene za podršku u izradi programa zaštite životne sredine	4
Prijave koje nisu prošle administrativnu proveru	4
Prijave preporučene za podršku u izradi planova upravljanja otpadom	3
Prijave preporučene za podršku u izradi akcionih planova	10
Prijave koje nisu preporučene za podršku u izradi akcionih planova	10
Prijave koje nisu preporučene za podršku u izradi planova upravljanja otpadom	1

planovima lokalnih samouprava uključujući podršku u identifikaciji i pripremi lokalnih infrastrukturnih projekata.

Odabir LS podržanih u strateškom sektorskom i akcionom planiranju sproveden je putem otvorenog poziva za podnošenje prijava za podršku u oblasti strateškog planiranja i upravljanja finansijama u septembru i oktobru 2013. godine. Primljeno je ukupno 79 prijavi i njihova evaluacija izvršena je u saradnji sa relevantnim resornim ministarstvima, a rezultati su sledeći:

- 10 lokalnih samouprava je odabrano za izradu sektorskih razvojnih planova
 - 3 u oblasti upravljanja otpadom,
 - 4 u oblasti energetike,
 - 3 u oblasti zaštite životne sredine.
- 10 lokalnih samouprava odabrano je za izradu akcionih planova i identifikovanje "koncepta" projekata.

Izrada ovih planova odabranim lokalnim samoupravama doneće sledeće prednosti:

- Unapređen sistem prikupljanja i evidentiranja podataka na lokalnom nivou, uz primenu indikatora učinka za analizu stanja
- Identifikovanu strukturu za implementaciju sa imenovanim stranama odgovornim za realizaciju strateškog plana
- Ojačano vlasništvo lokalne zajednice nad strateškim/akcionim planom putem uključivanja lokalnih zainteresovanih strana u značajnoj meri u proces strateškog/akcionog planiranja
- Dobro razrađen strateški plan u određenom sektoru sa pratećim akcionim planom i listom projekata prema prioritetima, povezanih sa sredstvima za finansiranje i programskim budžetom, uk-

ljučujući i korišćenje SLAP IS za identifikaciju projekata i izradu akcionog plana

- Harmonizaciju politika LS sa nacionalnim zakonodavnim okvirom i okvirom za planiranje
- Odgovarajuću organizacionu i funkcionalnu strukturu uspostavljenu u LS za sprovođenje, praćenje i evaluaciju realizacije strateških ciljeva.

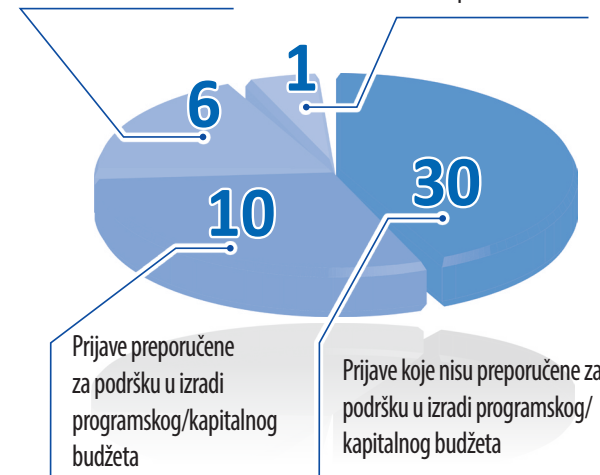
Planovi će biti izrađeni prema karakteristikama svake pojedinačne JLS i postaću direktan instrument ne samo za realizaciju razvojnih potreba LS, već i za usklađivanje sa nacionalnim politikama.

KOMPONENTA 2 PODRŠKA LOKALNIM FINANSIJAMA

Primljene prijave za podršku u upravljanju finansijama

Prijave koje nisu preporučene za podršku u izdavanju Municipalnih obveznica

Prijave preporučene za podršku u izdavanju Municipalnih obveznica

Programsko/kapitalno budžetiranje

Knić	Kovin	Trstenik
Trgovište	Novi Pazar	Lučani
Gornji Milanovac	Valjevo	Bačka Topola
	Zrenjanin	

Municipalne obveznice

Šabac		
-------	--	--

Lokalnim samoupravama predstoji reforma u oblasti vođenja lokalnih finansija kroz uvođenje programskog budžetiranja. Rok za uvođenje programskog budžetiranja utvrđen je Zakonom o budžetskom sistemu za kraj 2015. godine. U saradnji sa SKGO i uz podršku EU i ostalih donatora, Ministarstvo finansija izradilo je metodologiju za programsko budžetiranje. Prema ovoj metodologiji, SKGO ima značajnu ulogu na nivou lokalnih samouprava, i to u izradi indikatora i uputstava za povezivanje programskog budžetiranja sa strateškim planiranjem. U tom smislu program EU Exchange 4 predstavlja podršku SKGO u skladu sa principima reforme javne uprave. Dodatno važno finansijsko pitanje za LS je pronalaženje alternativnih izvora

za finansiranje kapitalnih investicija, poput municipalnih obveznica koje omogućavaju ostvarivanje značajnih ušteda za LS u poređenju sa klasičnim bankarskim kreditima.

Cilj komponente 2 je da podrži implementaciju nacionalnih prioriteta u oblasti lokalnih finansija kroz direktnu podršku LS u primeni novih finansijskih propisa uvođenjem programskog i kapitalnog budžetiranja i korišćenjem alternativnih izvora finansiranja.

Odabir LS podržanih u upravljanju finansijama sproveden je putem otvorenog poziva za podnošenje prijava za podršku u oblasti strateškog planiranja i upravljanja finansijama u septembru i oktobru 2013. godine. Primito je ukupno 47 prijava i odabrano je 12 LS za podršku u oblasti opštinskih finansija:

- 10 za programsko/kapitalno budžetiranje
- 2 za proces emitovanja municipalnih obveznica.

Podrška u oblasti opštinskih finansija omogućuje lokalnim samoupravama:

- Uvođenje i/ili unapređenje programskih budžeta u skladu sa metodologijom propisanom od strane Ministarstva finansija za pripremu i izvršenje budžeta za 2015. godinu
- Izradu kapitalnih budžeta u skladu sa zahtevima Zakona o budžetskom sistemu, koji propisuje da svi kapitalni rashodi moraju da se planiraju i predstave za period od tri godine
- Emisiju municipalnih obveznica, kao alternativnih izvora finansiranja za finansiranje kapitalnih investicionih projekata.

KOMPONENTA 3 PODRŠKA REALIZACIJI EU EXCHANGE 4 GRANT ŠEME

Nova grant šema u okviru EU Exchange 4 programa ima za cilj da na najbolji način podrži ispunjavanje prioriteta sektora javne uprave i potreba lokalne samouprave. Ona predstavlja nastavak rada na rezultatima koji su već postignuti u oblasti pravnih i institucionalnih reformi u okviru prethodnih grant šema programa Exchange.

Utvrđene prioritetne oblasti grant šeme doprineće da se **sredstva u okviru Grant šeme iskoriste za sprovođenje nacionalnih politika** i dovešće do unapređenja socio-ekonomskog razvoja u gradovima i opštinama uz maksimalni uticaj i merljive rezultate. Grant šema će takođe doprineti razvoju međuopštinske saradnje time što je jedan od predušlova konkursa bio da svaka LS kao podnosilac prijave mora da ima ko-aplikanta, lokalnu samoupravu iz istog ili susednog okruga.

Opšti cilj grant šeme je da podrži realizaciju prioriteta nacionalnih politika u definisanim oblastima na lokalnom nivou. Poseban cilj je doprinos realizaciji nacionalnih prioriteta u oblasti zaštite životne sredine, lokalnog ekonomskog razvoja i socijalne zaštite na lokalnom nivou.

Očekivani rezultati grant šeme:

1. Opštinski projekti odabrani su za finansiranje i pripremljeni u skladu sa definisanim nacionalnim prioritetima u oblasti zaštite životne sredine, socijalne politike i lokalnog ekonomskog razvoja;
2. Unapređene su opštinske usluge i međuopštinska saradnja u definisanim nacionalnim prioritetnim oblastima kroz implementaciju opštinskih projekata;
3. Naučene lekcije, inovativni pristupi, *know-how* i najbolje prakse koji proističu iz opštinskih projekata u oblastima obuhvaćenim projektima u okviru grant šeme su distribuirani i koriste se za planiranje u budućnosti.

Poziv za dostavljanje predloga projekata je objavljen 28. maja 2013. godine kao nacionalni restriktivni poziv, u okviru kog je od svih podnosilaca predloga projekata zahtevano da prvo podnesu koncepte projekata. Ukupan iznos na raspolaganju za realizaciju opštinskih projekata u

okviru grant šeme iznosio je 4.500.000 evra i svaka LS koja se prijavila na konkurs bila je u obavezi da obezbedi 10% učešća.

Poziv je bio podeljen na 2 partije: **Partija 1:** cilijani prioritet 1 – ŽIVOTNA SREDINA, prioritet 2 – LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ i prioritet 3 – SOCIJALNA ZAŠTITA; **Partija 2:** cilijani prioritet 1 – ŽIVOTNA SREDINA i prioritet 2 – LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ. Indikativna raspodela sredstava prema partijama bila je: za Partiju 1- 3.920.000 evra; za Partiju 2- 580.000 evra. U okviru Partije 1 za podršku kroz grant šemu mogle su da konkuriraju sve opštine, gradovi i gradske opštine sa teritorije Republike Srbije, dok su predloženi projekti u okviru Partije 2 morali da imaju prekogranični uticaj sa BJR Makedonijom i budu predloženi od strane opštine, grada ili gradske opštine iz Pčinjskog ili Jablaničkog okruga.

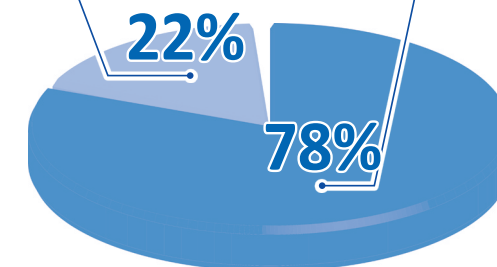
Ukupno je primito 123 koncepta projekata od kojih je 58 prošlo evaluaciju, a njihovi predlagači su pozvani da podnesu kompletne predloge projekata. Od tog broja, 27 opštinskih projekata su preporučeni za finansiranje.

Ukupna vrednost odabranih projekata je **4.296.928,40 evra**, od čega **3.707.436,18 evra** predstavlja učešće EU, dok **589.492,22 evra** čini učešće gradova/opština.

Ukupan broj gradova/opština iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata finansiranih iz EU EXCHANGE 4 grant šeme je **60**: 27 kao kori-

Grant šema

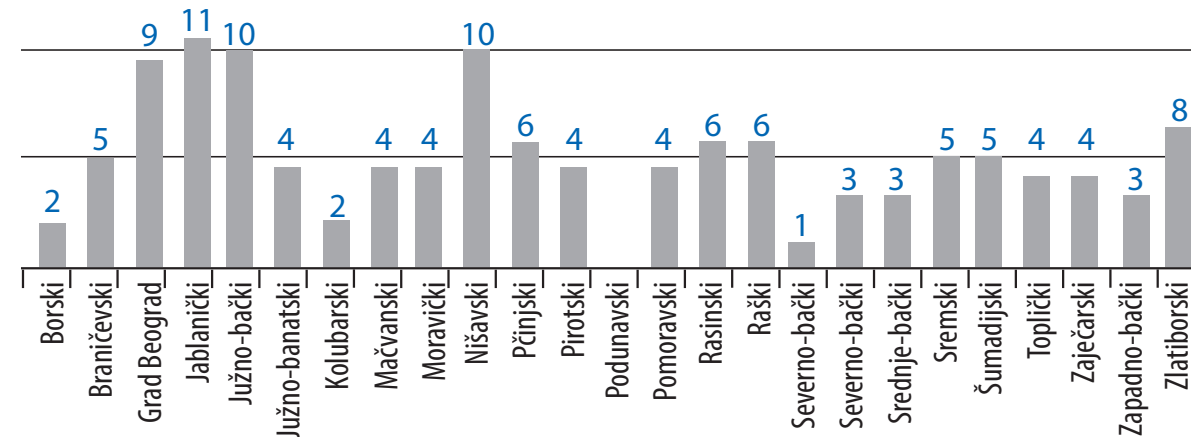
Procenat prijava preporučenih za finansiranje

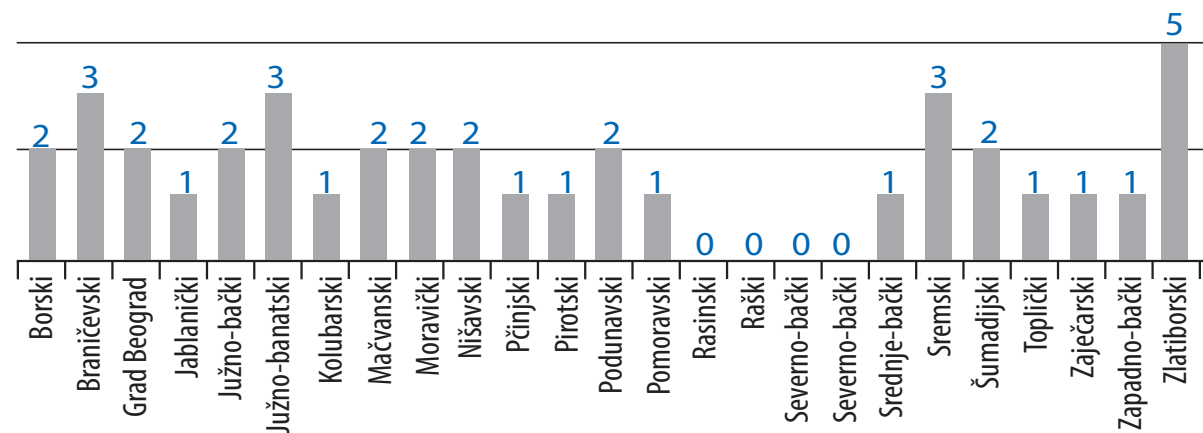
Procenat prijava koje nisu prošle proces selekcije

snici (koordinatori projekata) i 33 kao ostali korisnici. Drugi akteri u realizaciji projekata finansiranih iz EU Exchange 4 grant šeme u ulozu ostalih korisnika i pridruženih lica biće: četiri lokalne samouprave iz EU, dve iz Italije i 2 iz Nemačke; četiri regionalne razvojne agencije, osam javnih komunalnih preduzeća, tri direkcije za izgradnju, pet nevladinih organizacija, pet poljoprivrednih zadruga i sedam centara za socijalni rad.

Broj predloga projekata - koncept nota - podnetih prema upravnim okruzima

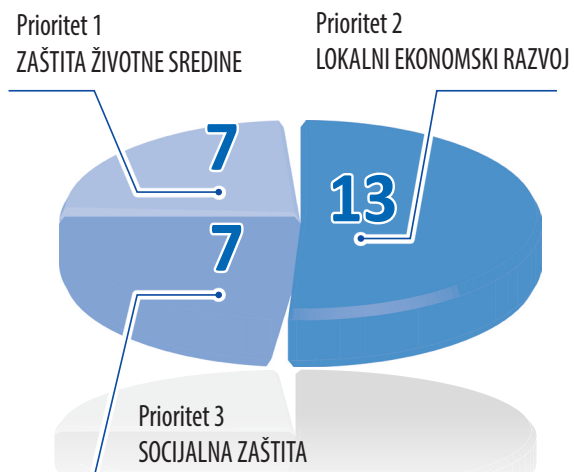

Upravni okruzi u kojima će biti realizovani projekti finansirani kroz grant šemu

CILJANE PRIORITETNE OBLASTI U OKVIRU EU EXCHANGE 4 GRANT ŠEME

Projekti prema prioritetnim oblastima odabrani za finansiranje

Prioritet 1 ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Tema: Upravljanje otpadom

Grant šema usmerena je na sisteme upravljanja otpadom kroz uspostavljanje i/ili unapređenje modela primarne separacije otpada u gradu/opštini. Zaštita životne sredine je oblast u kojoj će se harmonizacija sa pravnim tekovinama EU u velikoj meri oslikavati na lokalni nivo, a tokom prethodnih godina ostvaren je značajan napredak u harmonizaciji strateškog i zakonodavnog okvira sa direktivama EU. Projekti u ovoj oblasti imaju za cilj da unaprede sisteme za upravljanje otpadom kroz zatvaranje i remedijaciju nesanitarnih deponija i divljih smetlišta, uređenje i čišćenje rečnih korita i obala i direktno će doprineti sprovođenju Strategije upravljanja čvrstim otpadom, Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o ambalažnom otpadu.

Da bi se kvalifikovala za ovaj prioritet, LS je morala da ispuni

dva uslova, odnosno da ima sledeća dokumenta: (1) sporazum o saradnji između operatera regionalne deponije i jedinice LS, i (2) akt operatera o utvrđivanju načina upravljanja regionalnom deponijom.

U okviru ovog prioriteta, LS su mogle da biraju između dve partije koje podržavaju različite tipove projekata i grupe obaveznih aktivnosti.

U okviru Partije 1, LS su mogle da se prijavljuju za sledeće vrste projekata: podrška sistemima upravljanja otpadom kroz uspostavljanje i/ili unapređenje modela primarne separacije otpada u gradu/opštini, i zatvaranje i remedijaciju nesanitarnih deponija i smetlišta.

LS su u svoje predloge projekata morale da uključe sledeće **obavezne aktivnosti**: (i) razvojno planiranje i optimizacija JKP nadležnih za upravljanje opštinskim čvrstim otpadom i aktivnosti u vezi sa otpadom na nivou jedinice LS (menadžerske i organizacione prakse, izgradnja kapaciteta, efikasnost prikupljanja otpada, naplata naknada i transport); (ii) uvođenje/unapređenje primarne separacije otpada u gradu/opštini; i (iii) podizanje svesti javnosti o upravljanju otpadom i primarnoj separaciji.

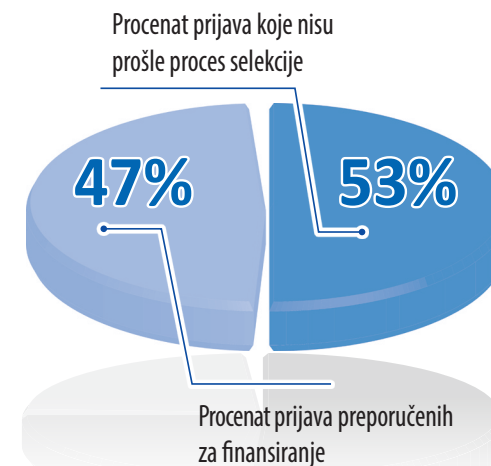
U okviru Partije 2, LS su mogle da se prijavljuju za sledeće tipove projekata: podrška sistemima upravljanja otpadom kroz zatvaranje i remedijaciju nesanitarnih deponija i divljih smetlišta, i/ili uređenje i čišćenje rečnih korita i obala. Predloženi projekti su morali da imaju prekogranični uticaj sa BJR Makedonijom i mogli su da prošire svoje projektne aktivnosti u oblasti uređenja i čišćenja rečnih korita i obala. LS su u svoje predloge projekata morale da uključe sledeće **obavezne aktivnosti**: (i) optimizacija rada opštinskih i javnih komunalnih preduzeća u upravljanju čvrstim otpadom i aktivnosti zatvaranja/remedijacije (izgradnja kapaciteta, mere prinudnog zatvaranja, odnosi sa javnošću); i (ii) aktivnosti podizanja svesti javnosti u vezi sa odlaganjem otpada i zatvaranjem smetlišta

Za prioritet 1, ukupan broj primljenih predloga projekata bio je 15.

Ukupan broj projekata preporučenih za finansiranje je 7.

Ukupan broj gradova/opština iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata finansiranih za prioritet 1 je 15 i to: 7 kao korisnici (koordinatori projekata) i 8 kao ostali korisnici.

Prioritet 1 - Zaštita životne sredine

Projekti podržani u okviru prioriteta 1 - zaštita životne sredine uspostaviće primarnu separaciju koja će doprineti: (i) smanjenju količina otpada koji se odlaze na deponije; (ii) podizanju svesti javnosti o značaju upravljanja otpadom; (iii) promovisanju reciklaže i ponovnog korišćenja otpada, kako u pogledu sekundarnih sirovina tako i određenih tokova otpada; (iv) stvaranju preduslova za posebno prikupljanje i tretiranje biorazgradivog otpada umesto odlaganja na deponiju; (v) promovisanju međuopštinske saradnje u prikupljanju, tretiranju i stavljanju u promet sekundarnih sirovina; (vi) podršci daljem razvoju tržišta sekundarnih sirovina.

Prioritet 2 LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ

Tema: Upravljanje imovinom

Podrška upravljanju imovinom važan je preduslov za unapređenje investicione klime na lokalnom nivou, i ovaj prioritet povezan je sa sledećim nacionalnim strategijama i zakonima: Zakonom o lokalnoj samoupravi; Zakonom o javnoj svojini; Nacionalnom strategijom ekonomskog razvoja Republike Srbije; Nacrtom za-

kona o zadrugama. Usvojen u septembru 2011, Zakon o javnoj svojini predstavlja pravni osnov za uspostavljanje nadležnosti i kontrole LS nad javnom svojinom u njihovom vlasništvu. Zakon je propisao uslove na osnovu kojih lokalne samouprave mogu dobiti pravo svojine nad imovinom i uspostaviti upravljanje imovinom u najboljem interesu cele zajednice.

Grant šema se bavi procesom upravljanja imovinom, koji predstavlja ključni uslov za investicije i celokupan ekonomski razvoj, povećanje konkurentnosti lokalne privrede i kvaliteta poslovnog okruženja. Sledeća grupa **obaveznih aktivnosti** morala je da bude uključena u predloge projekata: (i) uspostavljanje opštinske organizacione strukture za upravljanje imovinom; (ii) prikupljanje, verifikacija i analiza podataka o javnoj svojini koja je predmet prenosa u vlasništvo LS; (iii) kreiranje baze podataka takve imovine; (iv) podnošenje popunjenih vlasničkih listova Republičkoj direkciji za imovinu, čime se osigurava da je registrovana imovina unesena u jedinstvenu bazu podataka državne svojine.

Ukupan broj projekata preporučenih za finansiranje je **9**.

Ukupan broj gradova/opština iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata u okviru ovog prioriteta je 29, i to: 9 kao korisnici (koordinatori projekata) i 20 kao ostali korisnici.

Tema: Poljoprivredna poslovna saradnja

Podrška poljoprivrednim zadrugama smatra se važnom za lokalni ekonomski razvoj. Nova zakonodavna rešenja predviđena Nacrtom zakona o zadrugama ih prepoznaju kao novi pravni oblik preduzetništva i podstiču sveobuhvatnu revitalizaciju zadruga. Jačanje konkurentnosti lokalnih ekonomija kroz poljoprivredne zadruge je predmet grant šeme i stoga doprinosi njihovom boljem učinku, prevazilaženju problema usitnjavanja zemljišta i podršci sprovođenju nacionalne strateške politike.

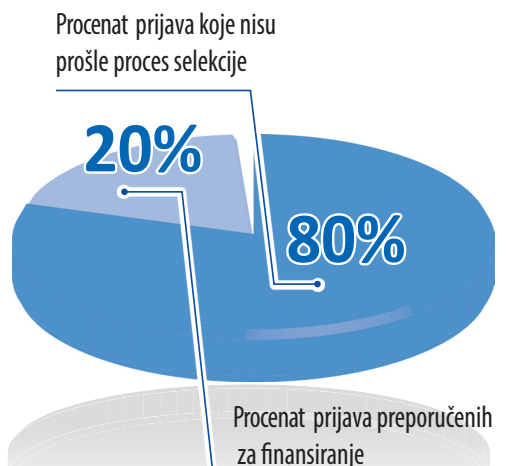
Glavni cilj podrške je unapređenje lokalne ekonomske klime kroz stimulisavanje poslovne saradnje u skladu sa Nacrtom zakona o zadrugama. Podrška kroz program *Exchange 4* je dizajnirana da direktno podrži LS u razvoju mera ekonomske politike i finansijskih podsticaja za razvoj zadruga, kao i da unapredi njihove menadžerske kapacitete. U predlozima projekata za ovu vrstu akcija, LS su u svoje projekte morale da uključe sledeće **obave-**

zne aktivnosti: (i) formiranje poljoprivrednih zadrugnih fondova / finansijskih podsticaja od strane LS za unapređenje i razvoj sektora zadrugarstva; (ii) definisanje adekvatnih mera politike (osim finansijskih podsticaja) od strane LS za podsticanje poljoprivrednih zadruga.

Ukupan broj projekata preporučenih za finansiranje je **4**.

Ukupan broj gradova/opština iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata finansiranih za ovaj prioritet je 10, i to: 4 kao korisnici (koordinatori projekata) i 6 kao ostali korisnici.

Prioritet 2 - Lokalni ekonomski razvoj

Za prioritet 2, ukupan broj primljenih predloga projekata bio je 66. Ukupan broj projekata preporučenih za finansiranje je **13**.

U okviru ovog prioriteta, grant šema je dvostruko orjentisana. Projekti podržani u okviru tematske oblasti *Upravljanje imovinom* treba da doprinesu sledećem: (i) povećanju budžetskih prihoda; (ii) smanjenju budžetskih rashoda; (iii) većoj odgovornosti i transparentnosti u upravljanju imovinom; (iv) povećanju investicija i poslovanja; (v) unapređenju lokalnog ekonomskog razvoja i povećanju konkurentnosti.

Projekti podržani u okviru tematske oblasti *Poljoprivredna poslovna saradnja* direktno podržavaju republički strateški okvir koji prepoznaje ulogu JLS u ekonomskom razvoju, naročito u podsticanju komunikacije i saradnje sa privatnim sektorom, podrške preduzećima za formiranje udruženja (klastera, zadruga) i poslovnih inkubatora.

Prioritet 3 SOCIJALNA ZAŠTITA

Tema: Usluge socijalne zaštite za stariju populaciju

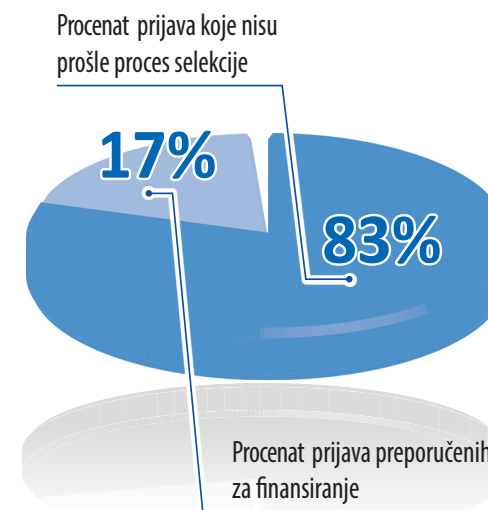
Razvoj kvalitetnih socijalnih usluga kroz inovacije i saradnju različitih aktera je značajno za implementaciju koncepta socijalne inkluzije kao temelja socijalne politike u Srbiji. Grant šema podržava projekte za unapređenje kapaciteta JLS u profesionalizaciji pružanja socijalnih usluga na lokalnom nivou i razvoju višesektorskog pristupa, povećanju njihove efikasnosti i dostupnosti. Ovaj prioritet povezan je sa sledećim nacionalnim strategijama i zakonima: Strategijom socijalne zaštite; Strategijom smanjenja siromaštva; Nacionalnom strategijom o starenju; Zakonom o socijalnoj zaštiti.

Lokalne samouprave su mogle da se prijave za projekte koje obuhvataju uvođenje i/ili unapređenje socijalne usluge –pomoć u kući. Za ovaj tip projekta, LS su u svoje predloge morale da uključe sledeću grupu **obaveznih aktivnosti:** (i) akreditacija "geronto domaćica" – pružaoci usluga pomoći u kući; (ii) uvođenje finansijske obaveze za pomoći u kući u gradski/opštinski budžet (budžet za 2015.); (iii) uvođenje participacije u skladu sa prihodima korisnika usluge pomoć u kući.

Grant šema podržava projekte koji doprinose procesu razvoja standarda usluga socijalne zaštite, licenciranju i akreditovanju organizacija i profesionalaca za pružanje usluga, razvoj kriterijuma za prijem i prioritetizaciju korisnika, unapređenje upravljanja organizacijom i uslugama, kao i proces praćenja usluge i evaluacija troškova grada/opštine. Projekti će doprineti unapređenju sistema brige o starima baziranom u samoj zajednici, i kvalitetu njihovog života.

Za prioritet 3, ukupan broj primljenih predloga projekata bio je 42. Ukupan broj projekata preporučenih za finansiranje je **7**.

Prioritet 3 - Socijalna zaštita

Ukupan broj gradova/opština iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata finansiranih za prioritet 3 je 18, i to: 7 kao korisnici (koordinatori projekata) i 11 kao ostali korisnici.

LISTA OPŠTINSKIH PROJEKATA FINANSIRANIH U OKVIRU EU EXCHANGE 4 GRANT ŠEME

Tema	Korisnik – Koordinator projekta	Naziv projekta	Ostali korisnici	Povezana organizacija/e	Vrednost donacije (€)	Ukupna vrednost projekta(€)
Upravljanje otpadom	Grad Čačak	Razvoj primarne selekcije otpada na teritoriji Moravičkog regiona	Opština Ivanjica; Opština Lučani; Regionalna agencija za prostorni i ekonomski razvoj Raškog i Moravičkog okruga	Javno komunalno preduzeće Regionalni centar za upravljanje otpadom Duboko – Užice	162.172,98	184.287,48
	Opština Bogatić	Unapređenje upravljanja otpadom u opštinama Bogatić i Vladimirci	Opština Vladimirci	Javno komunalno preduzeće Bogatic	152.167,96	169.075,52
	Opština Bajina Bašta	Bez smetlišta!	Opština Sjenica	/	146.224,15	170.206,21
	Grad Užice	Otpad nije đubre!	Opština Čajetina	Javno komunalno preduzeće Bioktos; Javno komunalno preduzeće Zlatibor; Regionalna razvojna agencija Zlatibor	134.698,88	162.190,10
	Opština Surdulica	Ne bacajte otpad	Opština Vladičin Han	Javno preduzeće Vodovod, Surdulica	127.447,94	142.145,82
	Opština Babušnica	Čista okolina za bolji život	Opština Dimitrovgrad	/	142.206,49	158.007,21
	Grad Sremska Mitrovica	Regionalna deponija „Srem – Mačva“	Grad Šabac	Javno komunalno preduzeće Srem-Mačva; Javno komunalno preduzeće Komunalije, Sremska Mitrovica; Javno komunalno preduzeće „Stari Grad“, Šabac	138.655,00	154.593,60

Tema	Korisnik – Koordinator projekta	Naziv projekta	Ostali korisnici	Povezana organizacija/e	Vrednost donacije (€)	Ukupna vrednost projekta(€)
Upravljanje imovinom	Opština Kovačica	Podsticaj društveno-ekonomskog razvoja kroz efikasno upravljanje imovinom	Opština Alibunar	/	129.653,88	145.891,62
	Grad Kragujevac	Efikasno upravljanje imovinom- osnova za održivi lokalno ekonomski razvoj	Opština Topola; Opština Batočina; Opština Knić; Opština Rekovac	Direkcija za urbanističko planiranje, Kragujevac	162.996,62	197.691,48
	Opština Beočin	Imovina lokalnih samouprava -značajna veza sa lokalnim ekonomskim razvojem	Opština Sremski Karlovci; Opština Šid; Opština Čajetina; NVO Centar za ravnomerni regionalni razvoj – CenTriR	/	140.988,29	158.076,34
	Opština Negotin	Unapređeno upravljanje imovinom u opštinama Negotin i Kladovo	Opština Kladovo	/	102.808,02	118.757,10
	Grad Pančevo	Upravljanje imovinom 1,2,3	Grad Zrenjanin	/	100.747,59	114.485,90
	Opština Stara Pazova	Efektivno upravljanje imovinom u opštinama Stara Pazova i Indija	Opština Indija; Direkcija za izgradnju opštine Stara Pazova; Direkcija za izgradnju opštine Indija	/	126.374,95	148.676,41
	Grad Požarevac	Upravljanje imovinom – obostrana korist	Opština Petrovac na Mlavi; Opština Kučevo; Opština Velika Plana; Opština Veliko Gradište; Opština Golubac; Opština Žagubica;	/	190.220,38	219.147,90
	Opština Lučani	Naša imovina podržava naš razvoj	Opština Arilje; Opština Gornji Milanovac	Javno komunalno preduzeće Gornji Milanovac; Javno komunalno preduzeće Komunalac, Lučani	177.230,55	207.529,92
	Grad Novi Sad	Javno upravljanje imovinom	Opština Apatin	Javno komunalno preduzeće Informatika, Novi Sad	112.320,87	147.267,43

Tema	Korisnik – Koordinator projekta	Naziv projekta	Ostali korisnici	Povezana organizacija/e	Vrednost donacije (€)	Ukupna vrednost projekta(€)
	Opština Lebane	<i>Zovemo ga "Rajsko voće" sa razlogom!</i>	Opština Bojnik; Poljoprivredna zadruga "Bumbari"; Opština Collecovino (Italija); Opština Bobritzsch-Hilbersdorf (Nemačka)	/	102.459,22	119.765,30
	Opština Merošina	<i>Suve višnje i šljive za evropsko tržište</i>	Opština Blace; Poljoprivredna zadruga "Oblačinska Višnja"; Opština Reichenbach (Nemačka); Opština Collecovino (Italija); Regionalna razvojna agencija Jug	/	117.054,65	133.365,22
	Opština Svrljig	<i>Svrljiško jagnje i "belmuž" sir – organski brendovi iz Svrljiga za velike evropske gradove - Svrljižanka</i>	Gradska opština Niška Banja; Gradska opština Crveni Krst; Poljoprivredna zadruga "Svrljižanka"; Opština Bobritzsch-Hilbersdorf (Nemačka); Opština Bertinoro (Italija); NVO "Kulturni Kod"	/	113.223,67	130.157,11
	Gradska opština Lazarevac	<i>"Pčelarski centar – Kačerski med"</i>	Opština Lajkovac; Poljoprivredna zadruga "Kačarski med"; Opština Ljig	/	100.528,22	118.268,50

Tema	Korisnik – Koordinator projekta	Naziv projekta	Ostali korisnici	Povezana organizacija/e	Vrednost donacije (€)	Ukupna vrednost projekta(€)
	Opština Veliko Gradište	<i>Briga o starima – uzvratanje usluga</i>	Grad Požarevac; Opština Golubac; Opština Malo Crniće	/	127.859,66	142.066,29
	Opština Alibunar	<i>Pomoć u kući u opštinama Alibunar i Kovačica</i>	Opština Kovačica; NVO Centar za liberalno demokratske studije	/	137.154,53	195.935,04
	Opština Priboj	<i>Mi brinemo za stare</i>	Opština Prijepolje; Centar za socijalnu zaštitu Priboj; Centar za socijalnu zaštitu Prijepolje; Centar za socijalna pitanja Nova Varoš	/	178.185,40	197.983,77
	Grad Zaječar	<i>Ruka koja pomaže</i>	Opština Negotin; Centar za socijalnu zaštitu Zaječar; Centar za socijalnu zaštitu Negotin; Opština Majdanpek; Centar za socijalnu zaštitu Majdanpek; Regionalna razvojna agencija za razvoj istočne Srbije – RARIS	/	147.833,69	174.538,00
	Opština Topola	<i>Usluga pomoć u kući za stariju populaciju u opštinama Topola, Aranđelovac i Smederevska Palanka</i>	Opština Aranđelovac; Opština Smederevska Palanka	/	122.987,41	136.835,13
	Opština Žabari	<i>Izgradnja održivih usluga, poslova i organizacije</i>	Opština Žagubica; Asocijacija za razvoj zajednice opštine Žagubica; Centar za socijalni i ekonomski razvoj	Centar za socijalnu zaštitu Žabari	155.787,74	175.042,40
	Opština Sjenica	<i>Unapređenje životnih uslova za stariju populaciju u opštinama Sjenica i Bajina Basta</i>	Opština Bajina Basta	/	157.447,44	174.941,60

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Makedonska 22/VIII, 11000 Beograd

Tel: 011 3223 446; Faks: 011 3221 215

e-mail: sekretariat@skgo.org www.skgo.org

[www.facebook.com/
skgo.sctm](http://www.facebook.com/skgo.sctm)

[www.twitter.com/
skgo_sctm](http://www.twitter.com/skgo_sctm)

DELEGACIJA EVROPSKE UNIJE
U REPUBLICI SRBIJI

Vladimira Popovića 40/V

11070 Novi Beograd, Republika Srbija

Tel. 011 308 3200

Fax. 011 308 3201

delegation-serbia@eeas.europa.eu

www.europa.rs

Publikacija je izdanje Stalne konferencije gradova i opština podržana kroz projekat EU Exchange 4.

Projekat finansira Evropska unija, a sprovodi Stalna konferencija gradova i opština. Publikacija ne predstavlja zvaničan stav Evropske unije.

Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji.